

Női és férfi szerepek a minőszi civilizációban

Ikonográfiai források alapján

Aranyi Natália Hanna

2026.

Felhasznált irodalom

Molloy, Barry P. C. "MARTIAL MINOANS? WAR AS SOCIAL PROCESS, PRACTICE AND EVENT IN BRONZE AGE CRETE." *The Annual of the British School at Athens* 107 2012. 87–142.

Cichon, Joan Marie. "The Role of Women in Bronze Age Crete: Bull-Leapers, Priestesses, Queens, and Property Holders." In *Matriarchy in Bronze Age Crete: A Perspective from Archaeomythology and Modern Matriarchal Studies*. Archaeopress, 2022.

Cichon, Joan Marie. "Models of Rulership: The Paucity of Images of Male Rulers; the Images of Female Rulers." In *Matriarchy in Bronze Age Crete: A Perspective from Archaeomythology and Modern Matriarchal Studies*. Archaeopress, 2022.

Gimbutas, Marija. *The Civilization of the Goddess*. San Francisco: HarperSanFrancisco, 1991.

Olsen, Barbara A. "Women, Children and the Family in the Late Aegean Bronze Age: Differences in Minoan and Mycenaean Constructions of Gender." *World Archaeology* 29, no. 3 (1998): 380–92.

Immerwahr, Sara Anderson *Aegean painting in the Bronze Age*. University Park: Pennsylvania State University Press. 1990. 90-95.

Kokkinidou, Dimitra, and Marianna Nikolaidou. *Archaeology and Gender: Approaches to Aegean Prehistory*. Thessaloniki: Vaniias, 1993. 157-163.

A kutatás módszertani nehézségei

Elérhetőség

Fennmaradt alkotások

Tanulmányok

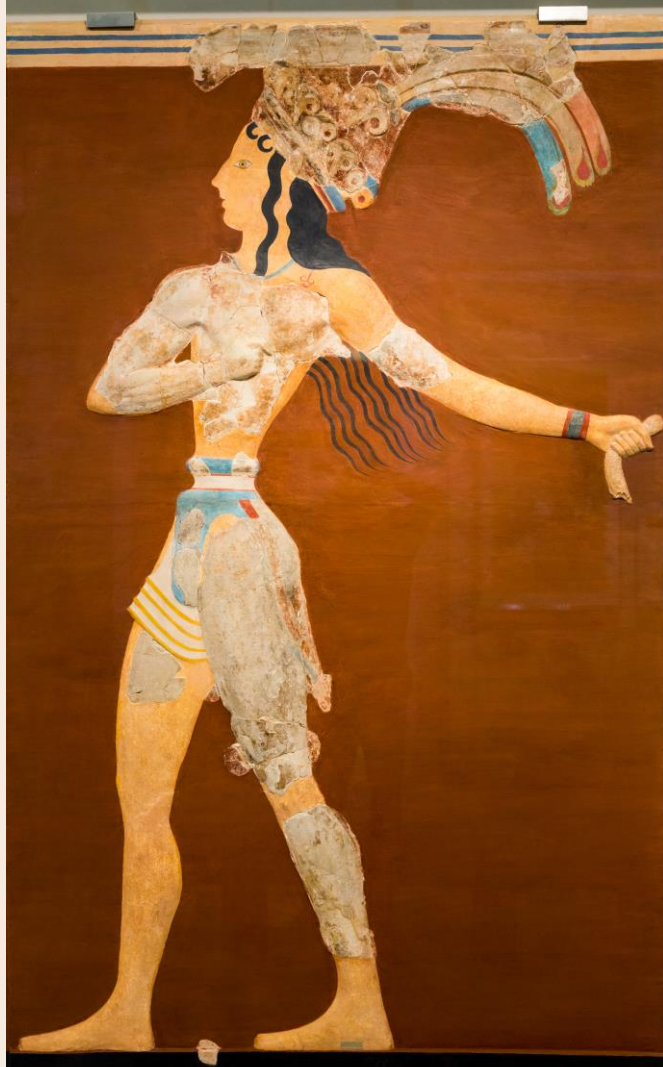
Szubjektívitás

Válogatás

Nézőpont kontrollálása

Írott források

Hiánya, mítoszok

1.kép

Priest King/ Prince of the Lilies

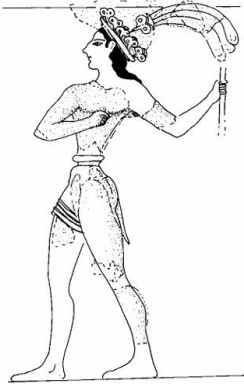

Figure 4.2 (*left*). The Priest-King, restoration by Gilliéron père. M. C. Shaw, after Snijder 1936, pl. 6

Figure 4.3 (*right*). Restoration by J. Coulomb as alternative to the Priest-King. M. C. Shaw, after Coulomb 1981, p. 34, fig. 5

2.kép

restoration by Gilliéron fils. M. C. Shaw, after *PM* II, ii, color pl. XIV

3.kép

Minőszi civilizáció

- ❖ Palotagazdaság - strukturálódott társadalom
- ❖ Thalasszokratia - hadi flotta, kereskedelem
(Théra - Akrotiri, Egyiptom - Tell el Dab'a)
- ❖ Teokrácia – Óeurópai gyökerek , a társadalmi berendezkedés a vallási hiedelmek lenyomatai.
- ❖ Matriarchális társadalom (már Evans is),
szemben az indoeurópai hagyományokkal

Térbeli elhelyezés

5.kép

Időbeli áttekintés, a kronológia problémája

Pre-palatiális időszak	Kr.e. 3000 - 2000/1900
Proto-palatiális időszak	Kr.e. 2000/1900 - 1700/1600
Neo-palatiális időszak	Kr.e. 1700/1600- 1470/1450
Poszt-palatiális időszak	Kr.e. 1470/1450-1100

3100–2650 BC ^[1]	EM I
2650–2200 BC	EM II
2200–2100 BC	EM III
2100–1925 BC	MM IA
1925–1875 BC	MM IB
1875–1750 BC	MM II
1750–1700 BC	MM III
1700–1625 BC	LM IA
1625–1470 BC	LM IB
1470–1420 BC	LM II
1420–1330 BC	LM IIIA
1330–1200 BC	LM IIIB
1200–1075 BC	LM IIIC

Vallás

Szakrális nőuralom

Férfiak szerepe

7.kép

8.kép

Nők ábrázolása

Szerepkör

Istennő, papnő, táncos,
sportoló,

Kor

Serdülő, felnőtt nő

Társadalmi rang

Szinte kizárólag elit

Hiányzik

Anyaság

10.kép

11.kép

12.kép

Kígyós istennő/ Potnia Teron(?)

14.kép

15.kép

16.kép

17.kép

18.kép

19.kép

20.kép

Molloy

A háború, mint társadalmi folyamat • gyakorlat • esemény

A háború

- nem csak mint történeti eseményt, hanem, mint társadalmi jelenséget kell vizsgálni
- nem egyedi esemény, hanem a mindennapok része: rituálék – sportesemények, fegyverhasználat – vadászat/áldozatok ábrázolása
- Indirekt módon mutatható ki

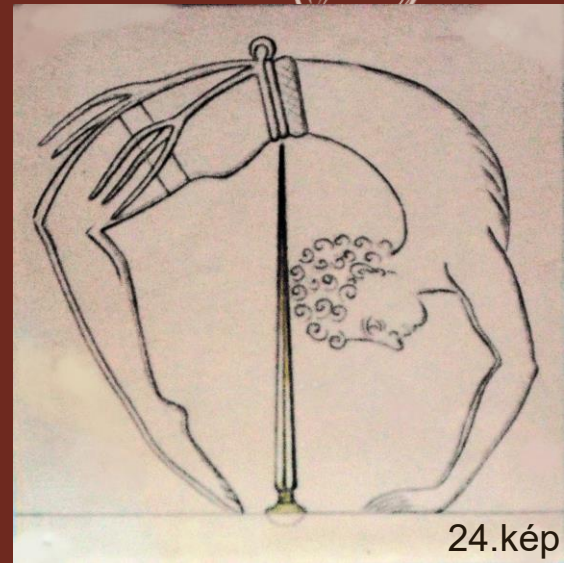
21.kép

22.kép

23.kép

24.kép

A triádikus egyensúly elmélete

Vallás Gazdaság Háború

Kereskedelem Háború

Társadalmon belül: Harcos elit – harcos identitás

Férfiak ábrázolása

Szerepkör

Sportoló, zenész, vadász, pap(?)

Kor

Serdülő, felnőtt férfi

25. ábra

Társadalmi rang

Szolgáló, köznép, elit(?), harcos

Hiányzik

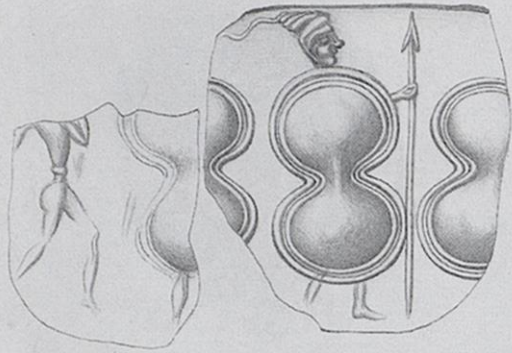
Harci ábrázolások

26.kép

27.kép

60E 40E1

28.kép

29.kép

30. ábra

További kutatási lehetőségek

- ❖ Kiegészítés egyéb régészeti leletekkel, azok értelmezésével pl.sírok → temetkezési szokások
- ❖ Összehasonlítás a mükénéi társadalmi szerepekkel
- ❖ Női és férfi identitás feltárása
- ❖ Ötletek?

Képjegyzék

- 1.kép** „Papkirály”/ „Liliom herceg” freskó <https://heraklionmuseum.gr/en/exhibit/the-prince-of-the-lilies-fresco/>
- 2. és 3. kép** A freskó maradványainak értelmezési lehetőségei Shaw, Maria C. “The ‘Priest-King’ Fresco from Knossos: Man, Woman, Priest, King, or Someone Else?” *Hesperia Supplements* 33 (2004): 65–84. 4.oldal
- 4.kép** Ókori görög térkép <https://x.com/TylerMLockett/status/1520146287341023232>
- 5.kép** Minószi kereskedelmi térkép https://www.nationalgeographic.com/history/history-magazine/article/Minoan_Crete
- 6.kép** „Tribün” freskó <https://heraklionmuseum.gr/en/exhibit/tripartite-shrine-fresco/>
- 7. és 8. kép** Hagia Triada szarkofág részlet <https://heraklionmuseum.gr/en/exhibit/the-hagia-triada-sarcophagus/>
- 9.kép** „La Parisienne” <https://heraklionmuseum.gr/en/exhibit/la-parisienne-fresco/>
- 10.kép** Agyag figura <https://ca.heraklionmuseum.gr/ca/pawtucket/index.php/Detail/objects/327>
- 11.kép** „Táncos” <https://ca.heraklionmuseum.gr/ca/pawtucket/index.php/Detail/objects/394>
- 12.kép** Agyag rhüton (ivóedény) <https://ca.heraklionmuseum.gr/ca/pawtucket/index.php/Detail/objects/282>
- 13.kép** Kígyós istennők <https://ca.heraklionmuseum.gr/ca/pawtucket/index.php/Detail/objects/282>
- 14.kép** Arany pecsétgyűrű <https://ca.heraklionmuseum.gr/ca/pawtucket/index.php/Detail/objects/463>
- 15.kép** Pecsét Corpus der minoischen und mykenischen Siegel (2016.) Nr.254
- 16.kép** Pecsétnyomó kő <https://ca.heraklionmuseum.gr/ca/pawtucket/index.php/Detail/objects/998>

Képjegyzék

- 17.kép** Bronz figura <https://ca.heraklionmuseum.gr/ca/pawtucket/index.php/Detail/objects/442>
- 18.kép** Agyagfigura-együttes <https://ca.heraklionmuseum.gr/ca/pawtucket/index.php/Detail/objects/261>
- 19.kép** Agyag pecsét <https://ca.heraklionmuseum.gr/ca/pawtucket/index.php/Detail/objects/380>
- 20.kép** „Minósz gyűrűje” arany pecsét gyűrű
<https://ca.heraklionmuseum.gr/ca/pawtucket/index.php/Detail/objects/456>
- 21.kép** „Akrobata kard” <https://ca.heraklionmuseum.gr/ca/pawtucket/index.php/Detail/objects/424>
- 22., 23. és 24. kép** „Akrobata kard” <https://greek-museums.tumblr.com/post/144867554811/archaeological-museum-of-heraklion-bronze-sword>
- 25.kép** „Kupahordó” freskó <https://heraklionmuseum.gr/en/exhibit/the-cup-bearer-fresco/>
- 26. és 27. kép** Boxoló rhüton <https://olympicgames.culture.gov.gr/en/aparxes/rito.html>
- 28.kép** Pecsét Corpus der minoischen und mykenischen Siegel (2016.) Nr.276
- 29.kép** „Törzsfőnök kupa” <https://ca.heraklionmuseum.gr/ca/pawtucket/index.php/Detail/objects/717>
- 30.kép** „Szent Liget” freskó <https://ca.heraklionmuseum.gr/ca/pawtucket/index.php/Detail/objects/389>
- 31.kép** „Bika-ugró” freskó <https://ca.heraklionmuseum.gr/ca/pawtucket/index.php/Detail/objects/389>